

СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ

Розглядаючи становлення соціальної роботи в Україні, варто зазначити, що соціальна робота є основою виявлення гуманного ставлення людини до людини. Вона відрізняється від таких видів діяльності, як філантропія та благодійництво, адже має більш широкий спектр своєї діяльності. Соціальна робота як суспільно-історичний феномен пройшла тривалий шлях розвитку і має свою історію та логіку.

Становлення соціальної роботи багато дослідників пов'язують саме із зародженням Древньоруської держави, а також з періодом утвердження християнства як державної релігії. За ці часи почали надавати допомогу та підтримку нужденним верствам населення, що були однією з форм прояву християнського вірування, а саме гуманного ставлення до ближнього.

У період XII-XIII століття становлення соціальної роботи відзначалося традиціями княжої благодійності. Це відбувалося тому, що князі почали створювати на Русі велику кількість притулків та різноманітних благодійних закладів для нужденних. Не зважаючи на це, православна церква брала на себе основну роль у наданні підтримки та допомоги хворим.

На момент входження України до складу Речі Посполитої припадає третій період становлення та розвитку благодійницької діяльності та соціальної роботи. Осередками відродження православ'я стають братства, які швидко завойовують повагу й прихильність серед людей. Вони беруть на себе опіку над удовами та дітьми своїх померлих родичів, підтримуючи шпиталі й надаючи своїм членам сім'ї безвідсоткові позики.

З другої половини XVII століття внаслідок активізації центральної влади благодійницька діяльність набуває законодавчого оформлення. Поряд з діяльністю церкви починає діяти приватна благодійність, а також розвиваються осередки братств та козацькі угруповання, що призводить до процесу оформлення державного презирства.

У період активного формування державної політики, що охоплює першу чверть XVIII століття, благодійна діяльність вже набуває свого спрямування на надання матеріальної допомоги нужденним: створюються мережі світських соціальних установ, де збирали фінанси для незахищених верст населення.

Важливий етап у становленні соціальної роботи пов'язують із скасуванням кріпосного права, що стає передумовою та підґрунтям для нових реформаторських процесів. Виникнення та затвердження нових соціально-економічних відносин безпосередньо вимагало перегляду сталих підходів до організації та управління соціальної сфери. Це викликало необхідність створити нові принципи, методи, а також форми благодійності.

Подальше становлення та розвиток соціальної роботи було різко пригнічено політикою Радянського Союзу. У цей період опіка та допомога нужденним не була пріоритетним завданням. Лише з початку 1990-х років в Україні соціальна робота набуває професійного спрямування і починає розвиватися знову.

У ХХ ст. в Україні, як і в Російській імперії загалом, відбувається перехід від благодійності до організації професійної соціальної роботи на засадах британської та американської моделі професіоналізації соціальної роботи. Саме у цей період було створено навчальні заклади, що займалися підготовкою та навчанням жінок професійної діяльності у соціальній сфері.

Із проголошенням незалежності України соціальна робота переходить на новий рівень. Державна влада створює мережу установ та закладів соціального типу. Стрімке зростання різноманітних соціальних проблем та економічна криза стають основним поштовхом для створення соціальних служб для молоді, що орієнтуються здебільшого на соціальну педагогіку і масову роботу. Також відроджуються благодійність, волонтерство, започатковуються групи самопомоги та формуються недержавні соціальні рухи та служби.

Незважаючи на сповільненість процесу, становлення соціальної роботи в Україні, теорія і практика соціальної роботи вже сьогодні сприяють активному розв'язанню багатьох проблем суспільства.

*Науковий керівник: Котикова О.М.,
д-р пед. наук, професор*

УДК 364_782-022.326.5:159.923 (043.2)

Даценко О.О.

Національний авіаційний університет, Київ

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Проблема емоційного вигорання в останні двадцять років набуває особливої актуальності серед представників професії «людина – людина», і, перш за все, в сфері соціальної роботи.

Синдром вигорання – це процес поступової втрати емоційної, когнітивної та фізичної енергії, яка проявляється в симптомах емоційного, розумового виснаження, фізичного стомлення, особистісної відстороненості і зниження задоволення від роботи, що виконується.

Емоційне вигорання – це механізм психологічного захисту, вироблений особистістю, який має форму певного чи часткового виключення емоцій у відповідь на окремі психотравмувальні впливи.

Отже, можна стверджувати, що соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами в інтернатних закладах є необхідною і важливою на сьогоднішній день, адже вона допомагає дитині пройти підготовку до дорослого життя. Соціальний-педагог це людина, яка завжди направить дитину на вирішення проблем і допоможе вибрати життєвий шлях.

Список літератури

1. Бевз Г.М. Діти державної опіки: проблеми, розвиток, підтримка: Навчально-методичний посібник: У 2-х кн. / Г.М. Бевз, М. Й. Боришевський, Л. І. Тарусова та ін. – К.: Міленіум, 2005. – 286 с.

2. Петрович Ж.В. Реінтеграція дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, як пріоритет соціально-педагогічного забезпечення їхніх прав / Ж.В. Петрович // Вісник Черкаського університету. – Черкаси, 2008. – Серія «Педагогічні науки». – Вип. 121. – С. 96-102

*Науковий керівник: Санжаровець В.М.,
канд. філос. наук, доцент*

УДК 373.66:376.36 (043.2)

Бугай І.В.

Національний авіаційний університет, Київ

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З ДІТЬМИ З ВАЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВИ

Профілізація інтернатних установ в Україні проваджує навчально-виховну роботу. Особливостями такої роботи є те, що вона здійснюється відповідними фахівцями та соціальний працівник відіграє в ній особливу роль. Основною категорією інвалідів, які проживають та навчаються в інтернатних установах системи освіти, є інваліди з важкими порушеннями мови.

На сьогоднішній день в Україні є необхідність переорієнтації діючої системи освітніх послуг з переважно інституційної моделі на модель послуг на рівні місцевої громади або загальноосвітніх шкіл. Не відкидаючи в цілому потреби в існуванні інституцій за умов складної економічної ситуації, необхідно сприяти забезпеченню права громадянина на вибір виду освітніх послуг. Окремою моделлю освітніх послуг в Україні є Васильківська школа-інтернат для дітей з важкими порушеннями мови. В школі-інтернат навчаються діти, що мають порушення мови, соціальні сироти, діти сироти та діти позбавлені батьківського піклування.

Протягом багатьох років діяльність у школі-інтернаті здійснюється через напрями соціальної підтримки дітей-інвалідів і молодих інвалідів